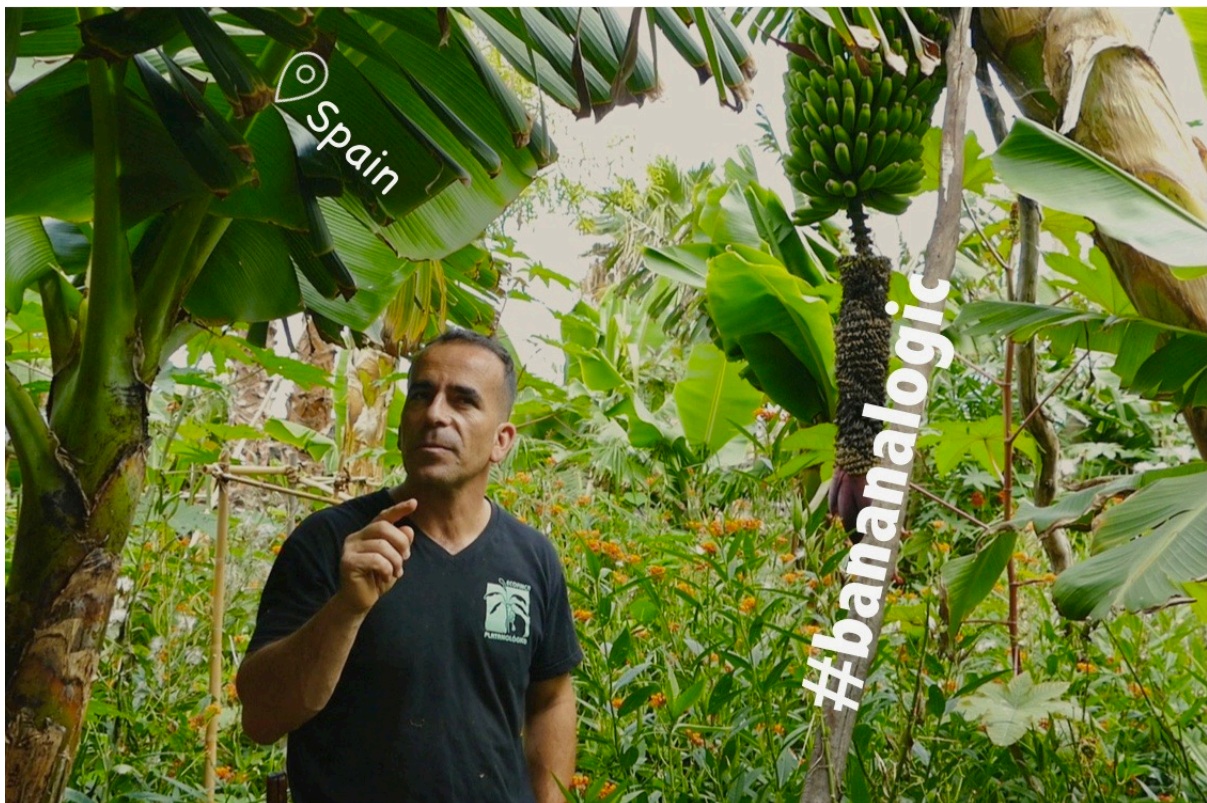

Bananenlogica: geen gif, maar vlinders

Als de noordoostpassaatwind op de bergen van de Canarische Eilanden stuit, wordt hij behoorlijk verstoord. Tussen de eilanden en rond hun kapen ontstaan versnellingszones die de wind aanzienlijk versterken. Aan de benedenwindse kant ontstaan zogenaamde windschaduwten die tientallen kilometers lang kunnen zijn. Dat is niet handig voor onze tocht van Tenerife naar La Palma, dus kiezen we voor de winderige route langs de noordkanten van de eilanden. Vooral als we kruisslagen maken om tegen de wind in rond Tenerife te zeilen, krijgen we het voor onze kiezen. We hellen flink, duiken de ene na de andere golf in en krijgen veel water over. Na een dag en een nacht pittig zeilen, zijn we dan ook blij dat we het anker kunnen laten vallen achter de beschermende golfbreker van Tazacorte.

Bananenwoestijn

Vanaf onze ankerplaats zien we al waarom het eiland bekend staat om zijn bananen. Direct achter het strand met vulkanisch zand verrijst een steil klif, waarboven grote, groene bladeren de aanwezigheid van bananenplanten verraden. We kajakken naar het strand en beklimmen een geïmproviseerde trap die tegen het steile klif gebouwd is. Eenmaal bovenaan zijn we omringd door duizenden planten. Er staan alleen maar bananenbomen en het is er doodstil. Geen zoemende insecten en zingende vogels, enkel een man in witte *bodysuit* die iets op de planten spuit.

Bananenmuseum

Naast de plantages herbergt een kleurrijk gebouw een heus bananenmuseum. Binnen leggen panelen uit dat de bananenplanten aan het einde van de 19^e eeuw door de Britten op La Palma werden geïntroduceerd. Het werd een succes. De bananen gedijen goed op de vruchtbare vulkanische bodem en in het zonnige klimaat. De bananenteelt verspreidde zich over het eiland, veelal als monocultuurplantages. Omdat insecten en schimmels in die omstandigheden vrij spel hebben, worden sinds de jaren zestig van de vorige eeuw giftige stoffen gebruikt om ze verdelgen.

Die strijd gaat nog steeds door. De insecten en schimmels worden naar verloop van tijd resistent, waardoor steeds weer nieuwe soorten landbouwgif nodig zijn. En die gifstoffen doden vrijwel al het leven in de bodem, verontreinigen het drinkwater en blijven ook achter in de bananen zelf. Toch kenmerkt deze manier van werken tot op de dag van vandaag de bananenplantages op het eiland. Maar hoe logisch is dat eigenlijk?

Bananenjungle

Fran GarLaz pakt het anders aan. Hij is oprichter van de bananenplantage *PlatanoLógico*. Als wij door de toegangspoort van zijn plantage lopen, betreden we een ware jungle. Naast de bananenplanten groeien bloemen, broccoli, papaja en mango. Vlinders en vogels fladderen om ons heen, terwijl Fran ons enthousiast rondleidt.

“Alles staat met elkaar in verbinding”, begint Fran. “De broccoli en bloemen, bijvoorbeeld, trekken vlinders en insecten aan. Daar komen de vogels weer op af. En die eten ook insecten die schadelijk zijn voor de bananen.” Verderop staan we tussen schapen en ezels. “Die helpen de grond bemesten, en de loslopende eenden houden de slakkenpopulatie laag.” Het is een heus voedselbos, voor al het leven hier. “Ik probeer een evenwichtig ecosysteem te handhaven en met de natuur te werken in plaats van ertegenin te gaan”, vat Fran zijn werkwijze samen.

Bananenrebellie

Zo weelderig als het nu is, zo monotoon begon het ooit. “Toen ik dit terrein negen jaar geleden kocht, was het een conventionele bananenplantage. Meteen heb ik inheemse bloemen, planten en bomen tussen de bananenplanten gezet. Ook heb ik verschillende bananenrassen geplant. En aan landbouwgif ben ik nooit begonnen. Zo kon het ecosysteem zichzelf herstellen en is de biodiversiteit enorm toegenomen”, lacht Fran.

“Toen de burens lucht kregen van mijn rebelse teeltmethode zonder gif, waren ze bang dat er schadelijke insecten en schimmels zouden overspringen naar hun bananen. Maar ik wist ze te overtuigen dat ik juist helemaal geen last had van plagen. De diversiteit binnen het ecosysteem zorgt ervoor dat er genoeg natuurlijke vijanden zijn. Bovendien is de weerstand van de planten en bomen tegen plagen en ziektes toegenomen.” Volgens Fran zijn ook de burens blij. “De bananenplanten die direct naast de mijne staan, doen het zelfs beter dan hun andere!”

Bananeneconomie

We vragen Fran hoe het zit met de opbrengsten van *PlatanoLógico*. “De bananenoogst per m² ligt op ongeveer 80% van een monocultuurplantage. Mijn bananenplanten doen het uitstekend, maar staan bij mij minder dicht op elkaar”, verklaart Fran. “De andere planten en bomen nemen immers ruimte in. Maar ik kan behalve bananen ook papaja’s, mango’s, broccoli en zelfs koffie oogsten”, voegt hij glimlachend toe.

Volgens Fran is het ook financieel interessant. “Mijn bananen hebben het keurmerk *biologisch* en leveren daarom meer geld op. Bovendien hoef ik geen landbouwgif en kunstmest te kopen.” Maar is het niet meer werk, vragen we Fran. “Ja, het is meer werk om zoveel soorten planten en dieren te onderhouden. Maar ik heb honderdduizenden vrijwilligers die mij helpen.” Vragend kijken wij hem aan. “Alle insecten, vogels, en wormen hier werken mee!” schaterert Fran.

Bananengezondheid

De werkwijze van Fran trekt de overheersende logica van bananenteelt op La Palma in twijfel. Zijn samenwerking met de natuur werpt vruchten af. Door verschillende bomen en planten slim te combineren vergroot Fran de biodiversiteit op zijn plantage. Doordat het ecosysteem bij hem in balans is, lukt het hem om zonder landbouwgif en kunstmatige bemesting een gezonde oogst te behalen. Dat is bovendien beter voor de gezondheid van bodem, grondwater en banaan. Ook hebben de plantagemedewerkers geen beschermende kleding nodig om hun gezondheid te beschermen. Ten slotte levert Frans voedselbosmethode ook nog eens voldoende inkomsten op.

Als afscheid geeft Fran ons een tros bananen mee. Nooit eerder proefden we bananen met zoveel smaak. “Ik wil alleen nog maar bananen uit voedselbossen”, roept Floris enthousiast na de eerste als hap. “Die zijn veel lekkerder!” “En ook nog eens gifvrij”, knipoogt Ivar. Hartstikke logisch toch?